

Titulació	Tipus	Curs
2503878 Estudis Socioculturals de Gènere	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Ingrid Agud Morell

Correu electrònic: ingrid.agud@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits

Objectius

L'assignatura *Gènere, Famílies i Institucions Educatives* recull els àmbits de la pedagogia i l'antropologia en l'estudi dels agents i institucions educatives, necessaris en la formació d'expertes en estudis socioculturals de gènere.

Té l'objectiu d'estudiar el concepte d'infàncies les formes organitzatives com és la família o altres i la seva relació amb les institucions educatives. També analitza els conceptes educatius a partir de discursos emergents en els estudis de gènere. Els objectius de l'assignatura són:

- Analitzar críticament la construcció del concepte infàncies des de diverses perspectives del coneixement antropològic, pedagògic i els estudis feministes-queer sobre infàncies.
- Analitzar les formes organitzatives i els models de parentiu i de criança des d'una perspectiva interseccional i de gènere
- Conèixer les institucions educatives formals i el qüestionament d'aquestes de les principals autores de la pedagogia crítica, feminista i queer.

Resultats d'aprenentatge

1. CM06 (Competència) Analitzar el marc teòric aplicat i la presència o l'absència de la perspectiva de gènere en investigacions, projectes o experiències d'intervenció psicosocial, educativa i comunitària existents.
2. CM07 (Competència) Dissenyar activitats educadores que tinguin en consideració la diversitat sociocultural i de gènere.
3. CM08 (Competència) Contribuir al disseny d'activitats educatives sense estereotips sexistes, homòfobs, bífobs o trànsfobs.

4. CM09 (Competència) Fomentar la coeducació com a procediment inclusiu per a l'erradicació de comportaments discriminatoris cap al col·lectiu LGTBIQ+ o per raó d'orientació sexual o afectiva.
5. CM10 (Competència) Posar en pràctica habilitats per a treballar en equip: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració i capacitat per a promoure la resolució de problemes, aplicant l'ètica de la cura i l'ètica de la provisió.
6. KM13 (Coneixement) Incorporar els conceptes de les perspectives postcoloniales, feministes i interseccionals a l'anàlisi de les diferents realitats socioeducatives.
7. KM14 (Coneixement) Contribuir a la construcció de narratives feministes en l'àmbit de l'educació des de teories i metodologies feministes.
8. SM08 (Habilitat) Identificar els diferents models socioeducatius en la història i la seva contribució a la generació, la reproducció o la superació de desigualtats com a fase prèvia a l'elaboració de propostes correctives de les violències desencadenades per la discriminació per raó de sexe, gènere i orientació sexual.
9. SM10 (Habilitat) Descriure els vincles entre escola i família i la seva influència en la formació d'una ciutadania més justa.
10. SM12 (Habilitat) Utilitzar recursos i alternatives no sexistes en espais de treball, educació i convivència.

Continguts

Els corrents disciplinaris que emmarquen l'aproximació epistèmica de l'assignatura són l'antropologia de l'educació i la pedagogia crítica feminista.

BLOC TEMÀTIC 1. Infàncies

1. Construcció i significació del concepte infant/infància.
2. Cultures infantils.
3. Reconeixement de l'agència dels infants.
4. Crítica a la construcció de l'infant com a "subjecte educant".
5. Crítica a la construcció de l'infant com a "subjecte de drets".

BLOC TEMÀTIC 2. Famílies.

1. Producció i Re-Producció.
2. Introducció a les famílies i la seva diversitat.
3. Models parentals i de criança. Organització social de la cura.
4. Models parentals i de criança interseccional.
5. Cicle vital, fases, prescripcions de desenvolupament.
6. Nus gordià: producció biològica, pater-mater-x-nitats, drets prevalents, tecnologies (re) productives.

BLOC TEMÀTIC 3. Institucions educatives.

1. Introducció a les institucions educatives: sistema educatiu, polítiques educatives, tipologia d'institucions. Subjecte i objecte de les institucions.
2. Crítica a la institució educativa i els sabers legitimats des de les perspectives feministes.
3. Propostes de pedagogies feministes, (anti)coloniales i queer

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Estudi de textos, preparació de treballs i debats	75	3	CM06, CM09, KM13, SM08, SM10, SM12, CM06

Sessions teòriques a l'aula	50	2	CM06, CM08, CM09, KM13, KM14, SM08, SM10, SM12, CM06
Treball en grup i treball individual. Tutories.	25	1	CM07, CM08, CM10, CM07

La metodologia de l'assignatura parteix de la premissa que l'alumnat és protagonista en el procés d'ensenyament-aprenentatge i, per tant, s'aspira a generar un coneixement situat i la praxi dels principis de la pedagogia feminista.

Les activitats formatives poden ser dirigides, supervisades i autònomes:

- **Activitats dirigides:** Estan conduïdes pel professorat (o per l'alumnat, quan així estigui programat -aquestes sessions les anomenem "sessions autogestionades"-), i es realitzen als espais de la Facultat. Poden ser de dos tipus

- **Sessions Teòriques:** les sessions teòriques conduïdes pel professorat. Són classes expositives dels principals conceptes i autores, utilitzant complementàriament fonts diverses (vídeos, blogs, entre altres). Les classes estan pensades per partir del coneixement de l'alumnat així que s'espera una participació activa. A vegades caldrà haver dut a terme lectures prèvies o visionats de vídeos.
- **Sessions Teoricopràctiques:** aquestes sessions permeten una major participació de l'alumnat. Hi ha dos tipus: sessions que tenen l'objectiu de comprendre, incorporar coneixement, analitzar críticament, i aplicar críticament a la realitat social i a la pròpia experiència, quan això és possible. Altres sessions que tenen l'objectiu de mostrar avenços i dubtes del treball en grup, i en algun cas individual.

- **Activitats supervisades:** Es tracta d'activitats supervisades pel professorat fora de l'aula que inclouen tant tutories en grup com tutories individuals, siguin presencials o bé virtuals. És obligatòria una tutoria grupal per cada grup de treball. Els i les estudiants poden demanar tantes tutories com vulguin i estan destinades a orientar i supervisar les tasques encomanades així com el seu procés d'aprenentatge.

- **Treball autònom:** és aquell que l'alumnat realitza de forma independent per a assolir els objectius de l'assignatura.

Tot el grup classe tenim la responsabilitat de co-construir i cuidar un espai segur, on tothom es pugui expressar lliurement, escoltar i ser escoltadi sense ser jutjadis.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat Grupal	40	0	0	CM06, CM07, CM08, CM10, KM13, SM12
Activitat Individual	40	0	0	CM06, CM09, KM13, KM14, SM08, SM10, SM12

AVALUACIÓ CONTINUADA

Les activitats d'avaluació són de tres tipus i la seva especificitat s'indicarà en el programa de l'assignatura accessible al moodle.

-Activitat individual (40% de la nota global de l'assignatura): pot ser el lliurament d'un treball i/o la realització d'una prova oral.

-Activitat grupal (40% de la nota global): treball de recerca en equip i exposició oral.

-Participació en el desenvolupament d'una sessió autogestionada (20% de la nota): disseny d'objectius i desenvolupament d'una sessió teoricopràctica.

Les dates d'entrega i de les activitats concretes d'avaluació estaran indicades en el programa de l'assignatura, accessible des del campus virtual (moodle).

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professorat informarà l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

IMPORTANT:

1. Per tal de poder obtenir la qualificació total de l'assignatura, s'ha d'haver realitzat i lliurat les tres activitats d'avaluació (per exemple: si no es realitza/lliura l'activitat individual no es podrà obtenir la qualificació del treball grupal o sessió autogestionada). Es rebrà la qualificació de "no avaluable" si no s'ha participat de totes tres activitats d'avaluació de l'assignatura.

2. Per accedir a la recuperació, s'ha d'haver lliurat prèviament el treball en el termini establert. No es podran recuperar treballs que no han estat realitzats/lliurats en el termini ordinari.

3. Poden quedar excloses del procés de recuperació aquelles activitats que el professorat consideri que no són recuperables, per exemple: presentacions orals, treballs en grup, tasques relacionades amb l'activitat docent diària.

4. En cas que l'alumnat realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquesta activitat d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

5. Per superar l'assignatura cal obtenir una nota global igual o superior a 5 com a resultat del càlcul proporcional de les tres activitats d'avaluació.

AVALUACIÓ ÚNICA (només disponible sota petició dins del termini establert per la facultat)

- Lliurament d'un diari reflexiu de 9 textos i un llibre (indicats i llistats al programa de l'assignatura accessible al moodle) (40% de la nota global de l'assignatura)

- Presentació oral i discussió amb les reflexions sobre lectures obligatòries (20% de la nota)

- Examen dels continguts de l'assignatura (40% de la nota global)

L'entrega del treball, la realització de l'examen i les presentacions orals es duran a terme en una única data indicada en el programa de l'assignatura, accessible des del campus virtual (moodle).

Bibliografía

Abebe, T., 2019. Reconceptualising Children's Agency as Continuum and Interdependence. *Social Sciences*, 8(81).

Agud-Morell, I., & Breull-Arancibia, V. (2024). Children's agencies navigating sexism and LGBTI+ phobia in Santiago de Chile's primary school. *Children & Society*, 00, 1-18. <https://doi.org/10.1111/chso.12869>

Agud-Morell, I., & Breull-Arancibia, V. (2023). Educación y género: experiencias desde las pedagogías feministas en el campo de la educación. Monográfico. *Revista Educar*, 59, 1 Doi: [10.5565/rev/educar.1702](https://doi.org/10.5565/rev/educar.1702)

Bertran, M., 2015. Factors that influence friendships choices in children under 3 in two schools: An approach towards child culture in formal settings in Barcelona.. *Childhood*, 22(2), pp. 187-200.

Blaise, M., 2009. "What a Girl Wants, What a Girl Needs": Responding to Sex, Gender, and Sexuality in the Early Childhood Classroom.. *Journal of Research in Childhood Education*, 23(4), pp. 450-60.

Blaise, M. & Pacini-Ketchabaw, V., 2019. Enacting feminist movement pedagogies in the early years.. In: *Feminist researching gendered childhoods: Generative entanglements*. s.l.:Bloomsbury Academic, pp. 109-120

BOURDIEU, Pierre, et al. *La reproducción: elementos para una teoría del sistema de enseñanza*. Barcelona: Laia, 1981.

Breull-Arancibia, V. & Agud-Morell, I. (2023). Gender, Afectivity and Sexuality in Primary Education. *Revista Educar*, 59,1.<https://doi.org/10.5565/rev/educar.1582>

BRITZMAN, Deborah P. «Is there a Queer Pedagogy? Or stop reading straight.» *Educational Theory* 42, núm. 2 (1995): 151-165.

Corsaro, W., 2004. *The Sociology of Childhood*. Thousand Oaks, CA: Pine Forge Press.

Davies, C. & Robinson, K., 2010. Hatching babies and stork deliveries: Risk and regulation in the construction of children's sexual knowledge.. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 11(3), pp. 249-262.

Duke, T. S. & McCarthy, K. W., 2009. Homophobia, Sexism, and Early Childhood Education: A Review of the Literature. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, Volume 30, pp. 385-403.

Egan, D. & Hawkes, G., 2008. Imperilled and perilous: Exploring the history of childhood sexuality.. *Journal of Historical Sociology*, 24(4), pp. 355-367.

EGAN, D. & HAWKES, G. The problem with protection: Or, why we need to move towards recognition and the sexual agency of children. *Journal of Media & Cultural Studies*, 23/3, (2009), 389-400

Fjørtoft, I., Kristoffersen, B. & Sageie, J., 2009. Children in schoolyards: Tracking movement patterns and physical activity in schoolyards using global positioning system and heart rate monitoring. *Landscape and Urban Planning*, Volume 93, pp. 210-217.

Flores, V. (2008). Entre secretos y silencios. La ignorancia como política de conocimiento y práctica de (hetero) normalización. *Revista trabajo social*, 18.

Foucault, Michel. *Surveiller et Punir: Naissance de la prison*. Paris: Gallimard, 1975.

GARCES, M. (2020). *Escola d'aprenents*. Barcelona: Galàxia Gutenberg.

GREENFIELD, P.M. "Independence and Interdependence as Developmental Scripts: Implications for Theory, Research and Practice" en Greenfield, P.M. and R.R. Cocking (eds). *Cross-Cultural Roots of Minority Child Development*, 1994

HOOKE, B. (1994). *Teaching to Transgress: Education as the Practice of Freedom*. London: Routledge.

- MAYOR, A. (2020). *Transitos. Comprenderla transexualidad infantil y juvenil a través de los relatos de madres y padres*. Bellaterra.
- Janak, R. & Bhana, D., 2023. Girls, sexuality and playground-assemblages in a South African primary school.. *Children & Society*, Volume 00, pp. 1-15.
- JORDAN, Ellen. "La construcción de la masculinidad en la temprana edad escolar." *Gender and Education*, 1995, vol. 7, no 1, p. 69-86.
- Kirby, P., 2019. Children's Agency in the Modern Primary Classroom. *Children and Society*.
- Leaper, C. & Spears Brown, C., 2014. Sexism in Schools.. In: *The Role of Gender in Educational Contexts and Outcomes*. s.l.:Elsevier Inc., pp. 190-223.
- Leaper, C. & Spears Brown, C., 2017. Sexism in Childhood and Adolescence: Recent Trends and Advances in Research.. *Child Development Perspectives*, 0(0), pp. 1-6.
- LIEBEL, Manfred. *Children without childhood? Against the Postcolonial Capture of childhoods in the Global South*, 2017
- LIEBEL, Manfred. Janusz Korczak, los derechos y el protagonismo de la infancia. *Revista de Educación Social*. 28, 2019
- LINDE, Robyn. The Rights of Queer Children. The denial of children's agency in the Convention on the Rights of the Child. *International Journal of Children's Rights* 27, 719-737, 2019.
- Malgosa, E., Álvarez, B. & Marre, D., 2022. Sexualitat i infància a Catalunya, Espanya: significacions governades.. *perifèria.*, 27(2), pp. 4-29.
- Moore, A. & Reynolds, P., 2018. *Childhood and Sexuality. Contemporary Issues and Debates*.. London: Palgrave Macmillan.
- NARODOWSKI, Mariano. *Infancia y Poder. La conformación de la Pedagogía Moderna*. AIQUE Educación, 2015.
- OLSEN, Frances. Children's Rights: some feminist approaches to the United Nations Convention on the Rights of the Child. *International Journal of Law and the Family*, 6, 192-220, 1992
- Oswell, D., 2009. Yet to come? Globality and the sound of an infant politics. *Radical Politics Today*, 1(1), pp. 1-18.
- Pharr, S., n.d. *Homophobia: A weapon of sexism (2nd ed.)*. Little Rock, AR: Chardon Press.
- Pichardo, J. I. et al., 2015. *Abrazar la diversidad: propuestas para una educación libre de acoso homofóbico y transfóbico*.. Madrid: Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad..
- Platero, L., 2008. La homofobia como elemento clave del acoso escolar homofóbico. Algunas voces desde Rivas Vaciamadrid.. *Informació Psicològica.*, Volume 94, pp. 71-83.
- Platero, R. (., 2014. *Trans* Sexualidades. Acompañamiento, factores de salud y recursos educativos*. Barcelona: Edicions Bellaterra.
- PRECIADO, Paul B. "¿Quien- defiende al niño queer? En Preciado, P. *Un apartamento en Urano. Crónicas del cruce*. Barcelona: Anagrama, 2013.
- Renold, E., 2005. *Girls, boys and junior sexualities. Exploring children's gender and sexual relations in the primary school*.. New York: Routledge Falmer.
- Renold, E., 2006. 'They won't let us play... unless you're going out with one of them': girls, boys and Butler's 'heterosexual matrix' in the primary years.. *British Journal of Sociology of Education*, 27(4), pp. 489-509.

Rivers, I. & Duncan, N., 2013. *Bullying: Experiences and discourses of sexuality and gender.* Abingdon: Routledge.

Rodó-Zarate, M., 2021. *Interseccionalidad. Desigualdades, lugares y emociones.* s.l.:Edicions Bellaterra.

Snow, D. et al., 2019. Girls' perspectives on the ideal school playground experience: An exploratory study of four Australian primary schools.. *Children's Geographies*, 17(2), pp. 148-161.

Spark, C., Porter, L. & Kleyn de, L., 2018. 'We're not very good at soccer': gender, space and competence in a Victorian primary school.. *Children's Geographies.*, 17(5),pp. 1-14.

WALKERDINE, Valerie. «Sex, power and pedagogy.» A *The Screen Education Reader*, de M Alvarado, E Buscombe i R Collins, 207-221. London: Palgrave, 1993.

Programari

No es requereix l'ús de cap programari específic per seguir aquesta assignatura.
Els avisos, notícies i materials del curs es comparteixen mitjançant el Campus Virtual UAB.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt